

**OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA
INNOVATSION METODLARDAN FOYDALANISH**

Xakimova Sevara Xasan qizi

Navoiy Davlat Universiteti San'at va sport fakulteti

Pedagogika nazariyasi va tarixi yunalishi 1-kurs magistranti

Mazkur tezisda oliy ta'lim tizimida ingliz tilini o'qitishda innovatsion metodlardan foydalanish jarayoni ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida empirik usullar — kuzatuv, suhbat va savolnoma metodlari hamda nazariy tahlil yondashuvi qo'llanildi. Metodologik asos sifatida kommunikativ yondashuv, talaba markazli ta'lim modeli va interaktiv pedagogik texnologiyalar tanlandi. Tadqiqot natijalari ingliz tilini o'qitish jarayonida innovatsion metodlarni qo'llash talabalarning til kompetensiyasini oshirish, ularning muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish hamda global raqobatbardoshlik salohiyatini kuchaytirishga xizmat qilishini ko'rsatdi.

Bugungi kunda globallashuv jarayonlarining jadallashuvi, raqamli texnologiyalarning ta'lim tizimiga keng joriy etilishi hamda xalqaro aloqalarning rivojlanishi ingliz tilining jamiyatdagi mavqeini sezilarli darajada oshirmoqda. Ayniqsa, oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilini samarali va zamon talablari asosida o'qitish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Biroq an'anaviy o'qitish metodlari ko'pincha talabalar ehtiyojlarini to'liq qondira olmayapti, bu esa yangi pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etishni taqozo etadi.

Innovatsion metodlar dars jarayonini faollashtirish bilan bir qatorda talabalarning fikrlash doirasini kengaytirish, muloqot madaniyatini shakllantirish hamda real hayotiy vaziyatlarda til bilimlarini qo'llay olish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu nuqtayi nazardan interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, muammoli o'qitish va loyiha asosida ta'lim berish kabi innovatsion yondashuvlar alohida ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqot jarayonida o'tkazilgan kuzatuvlar, suhbatlar va so'rovnomalar

shuni ko'rsatdiki, innovatsion metodlar ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan bo'lsa-da, ularning samaradorligi har doim ham kutilgan natijani bermayapti. Buning asosiy sabablari sifatida quyidagilar aniqlandi

- o'qituvchilarning innovatsion metodlardan foydalanish bo'yicha metodik tayyorgarligining yetarli emasligi;
- ayrim oliy ta'lim muassasalarida texnik infratuzilmaning (kompyuter, internet, interaktiv doska, multimedia vositalari) yetishmasligi;
- talabalar tomonidan interaktiv mashg'ulotlarda yetarli darajada faol ishtirok etilmasligi.

Mazkur muammolarga qaramasdan, innovatsion metodlardan samarali foydalangan o'qituvchilarning dars jarayonida yuqori natijalarga erishganligi aniqlandi. Xususan, loyiha asosida o'qitish (Project-Based Learning), gamifikatsiya, CLIL (Content and Language Integrated Learning) hamda task-based learning metodlari talabalarning faolligi, mustaqil fikrlashi va muloqot kompetensiyasini rivojlantirishda ijobiy samara berdi. Ushbu metodlar orqali talabalar nafaqat til bilimlarini, balki muammoli vaziyatlarni hal qilish, tahliliy va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini ham shakllantira oldilar.

Olingan natijalarga asoslanib quyidagi xulosalar ilgari surildi:

- oliy ta'limda ingliz tilini o'qitishda innovatsion metodlar majburiy komponent sifatida joriy etilishi zarur;
- o'qituvchilar zamonaviy metodik yondashuvlarni chuqur o'zlashtirishi va ulardan ijodiy foydalanishi lozim;
- texnik baza va raqamli ta'lim resurslari bilan ta'minlash darajasini oshirish muhim;
- talabalarning faol ishtiroki, tanqidiy fikrlashi va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiruvchi metodlar tizimli ravishda qo'llanilishi kerak.

Xulosa. Innovatsion metodlarni ta'lim jarayoniga joriy etish talabalarning til kompetensiyasi, muloqot ko'nikmalari va ijodiy fikrlash darajasini sezilarli darajada oshiradi. Interaktiv metodlar, loyiha asosida o'qitish va gamifikatsiya yondashuvlari ta'lim samaradorligini ta'minlovchi muhim omillar hisoblanadi. Shu bilan birga,

ushbu metodlarni muvaffaqiyatli tatbiq etish uchun o'qituvchilarning malakasini muntazam oshirish, texnik infratuzilmani takomillashtirish hamda talabalarning faol ishtirokiga yo'naltirilgan metodlarni keng joriy etish zarur.

Tadqiqot natijalari innovatsion metodlarning oliy ta'limda keng qo'llanilishi ta'lim tizimini zamonaviy talablar asosida rivojlantirishga xizmat qilishini ko'rsatdi. Kelgusida ushbu metodlarning yanada samarali tatbiqi o'quv jarayonining sifatini oshirishi hamda oliy ta'lim tizimining global miqyosdagi raqobatbardoshligini mustahkamlashi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. F.Sh.Ismoilova, Ingliz tili o'qitish metodikasi.,Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti. 2018, 112–118-b.
2. G.A.Abduqodirova, Ingliz tilida kommunikativ kompetensiya shakllantirish metodlari.,Journal of Modern Pedagogy. 2020, 4(2), 45–50-b.
3. B.B.Karimov, Zamonaviy ta'lim metodlari: innovatsion yondashuvlar.,Tashkent: Science Publishing. 2019, 55–60-b.
4. N.R.Xodjaeva, Innovatsion metodlarning oliy ta'limda qo'llanilishi.,Journal of Pedagogical Innovations. 2022, 3(1), 30–35-b
5. M. A.Nizamov Ingliz tili o'qitishning zamonaviy usullari., Tashkent: Educational Publishing. 2020, 74–80-b.
6. S.M.Yuldasheva, Oliy ta'limda ta'lim texnologiyalarini joriy etish.,Tashkent: Education Press. 2019, 102–107-b.
7. R.Sh.Mukhamedov, Pedagogik texnologiyalar va innovatsion metodlar.,Scientific Journal of Education. 2021, 5(3), 60–65-b.
8. A. T. Shodmonov, Oliy ta'limda interaktiv metodlardan foydalanish.,Journal of Educational Research, 2021, 2(1), 25–30-b.